SANDSDAL Torp under Sandvik, FoF

382

SANDSDAL Torp Sandvik

Torpet Sandsdal byggdes upp 1845 av Peter Sandahl. Från 1888 brukades det till gården. Öde från 1895. Husen revs. På Sandsdal bodde endast en familj, och det finns inte mycket tradition kvar om husen, däremot om Peter Sandahl
Torpet låg 350 m nordväst om ryttartorpet, 100 m öster om gamla Solslättsvägen

Peter Svensson Sandahl, född 5/6 1818 i Ulsnäs och död 4/1 1901 på fattigstugan. Gift
Anna Johannesdotter, född 7/9 1812 i Skärshult i Hjälmseryds sn och död 26/12 1891 på Sandsdal
Sven Johan, född 25/2 1843 på Karshults RT
Karl August 5/8 1844 "

1845 från Karshults ryttartorp i Hjälmseryds sn.
1895 fick Peter Sandahl 6 kr ur donationskassan. Samma år togs han in på fattigstugan, för då var han blind och hade epilepsi
Sonen Sven började 2/1 1866 på lantbruksinstitutet Johannesberg i Flisby sn
Sonen Karl började 1868 på samma skola

Peter Sandahl levde i gångna tiders föreställningsvärld. "I Sandvik var det en som hetade Sandahl. Han var en gång efter ett ben på kyrkogården och band det på sina nät för att få tur i fiske. Och det blev fisk sen på nätet, så det höll på att bli fördärvat, förste gången han hade det ute. Men sen på natten, när han hade lagt sig, så kom där nåt tungt och la sig på fötterna på honom, så han trodde bena skulle krossas. Och det var han, som la tillbaka benet och det daen därpå. Se det var farligt att ta av de döde"
LUFA 3620. Vidare är samma berättat av Albert på Stavas och för övrigt många andra

Anders i S sköt en hare i S äng för ett drev. Hunden hörde till Äskekärr. Hundägaren blev arg, för att Anders skjutit haren på hans drev, och tog tag i Anders bössa och kramade henne. Då gick Anders till Peter Sandahl. "Det sa vi hjälpa", sa Peter. Och så fyllde han pipa med surdeg och la in henne i bakugnen. Och den andre fick sån utsot, så han trodde han skulle stryka med. Men sen va bössa redi igen."
Berättat av Albert på Stavas

Information av Doris Fransson, Björkelund, vid torpvandringen 20240505.

Sandsdal torp

1845 byggdes torpet Sandsdal på Sandviks ägor, som då ägdes av Andreas Johannesson i Skärshult, Hjälmseryds socken.

Första och enda brukare: Peter Svensson Sandal född 1818-06-03 Ulfsnäs, Nydala socken

Hustru Anna Cathrina Johannesdotter född 1812-09-07 Skärshult, Hjälmseryds socken

Barn: Sven Johan född 1843-02-25 Karshult, Hjälmseryds socken

Karl August född 1844-08-05 Karshult, Hjälmseryds socken

Peter Svensson var född i Ulfsnäs, Nydala socken. 1842 har prästen i Nydala antecknat att Peter värvats till soldat i Svea livgarde och skulle inställa sig för tjänstgöring. Detta är struket i husförhörsboken. Peter Svensson blev istället dräng på ryttartorpet i Karshult, Hjälmseryds socken, och senare brukare av torpet. Han gifte sig med Anna Cathrina Johannesdotter då paret fick sin första son, enligt kyrkoboken i Hjälmseryds socken. Familjen kom 1845 från Karshults ryttartorp och byggde ett nytt torp på Sandviks ägor där de flyttade in. De bodde inhyses på torpet, som ägdes av Andreas Johannesson, Skärshult, Hjälmseryds socken. När familjen flyttade in i torpet hade de två söner som var 1 och 2 år gamla. När sönerna flyttat bodde paret kvar ensamma på torpet tills de flyttade till fattighuset 1891. Anna Cathrina avled på fattighuset samma år, 1891-12-26, av ålderssvaghet. Hon blev 79 år. Peter Svensson Sandal avled på fattighuset av ålderdomssvaghet 1901-01-04. Han var blind. Han blev 82 år.

Äldste sonen Sven Johan bytte efternamn när han påbörjade utbildning vid lantbruksinstitutet i Flisby 1866. Han kallade sig Fagerberg. Efter ett år i Flisby blev han rättare i Olstorp, Askeryds socken. Han flyttade därifrån 1868-08-31 till Flisby men sedan går det inte att hitta honom längre.

Yngsta sonen Karl August Petersson gifte sig med Magdalena Grann i Hjälmseryd och blev hemmansägare först på Håkanstorp i Hjälmseryds socken, sedan på Skägghemmet och till sist i Norra Hetseryd i samma socken. Makarna fick minst 8 barn. Ett av barnen avled som 5-åring. När barnen vuxit upp flyttade föräldrarna med de barn som bodde kvar i hemmet till Ormestorp utanför Stockaryd, där de köpte en gård och bedrev lantbruk.

På området finns idag inga synliga tecken var torpet legat. Det finns bara en stengärdesgård och röjningsrösen som visar att området brukats en gång i tiden.

Stolpen placerades vid området där Sandals troliga placering varit. Foto: Doris Fransson,2025072

/Sammanställt ur Henry Renshults böcker Folk & Fornt, kyrkoböcker genom Arkiv digital, MyHeritage samt Sveriges dödbok 1901-2013.

av Doris Fransson/

Hej!

Såg att ni skulle göra en torpsvandring till bland annat torpet Sandsdal. Peter Sandahl var min farfars-morfars-far.

Skickar över en bild på Karl August Sandahl (1844-1921) och han hustru Magdalena Grann (1847-1821). Karl August och Magdalena bodde på olika gårdar i Hjälmseryd och Stockaryds socknar, men från 1890 fram till deras död 1921 som bodde dom i Ormestorp norr om Stockaryd.

Hade gärna kommit på torpvandringen men bor tyvärr för långt bort.

Med vänlig hälsning,
Per Nordstedt

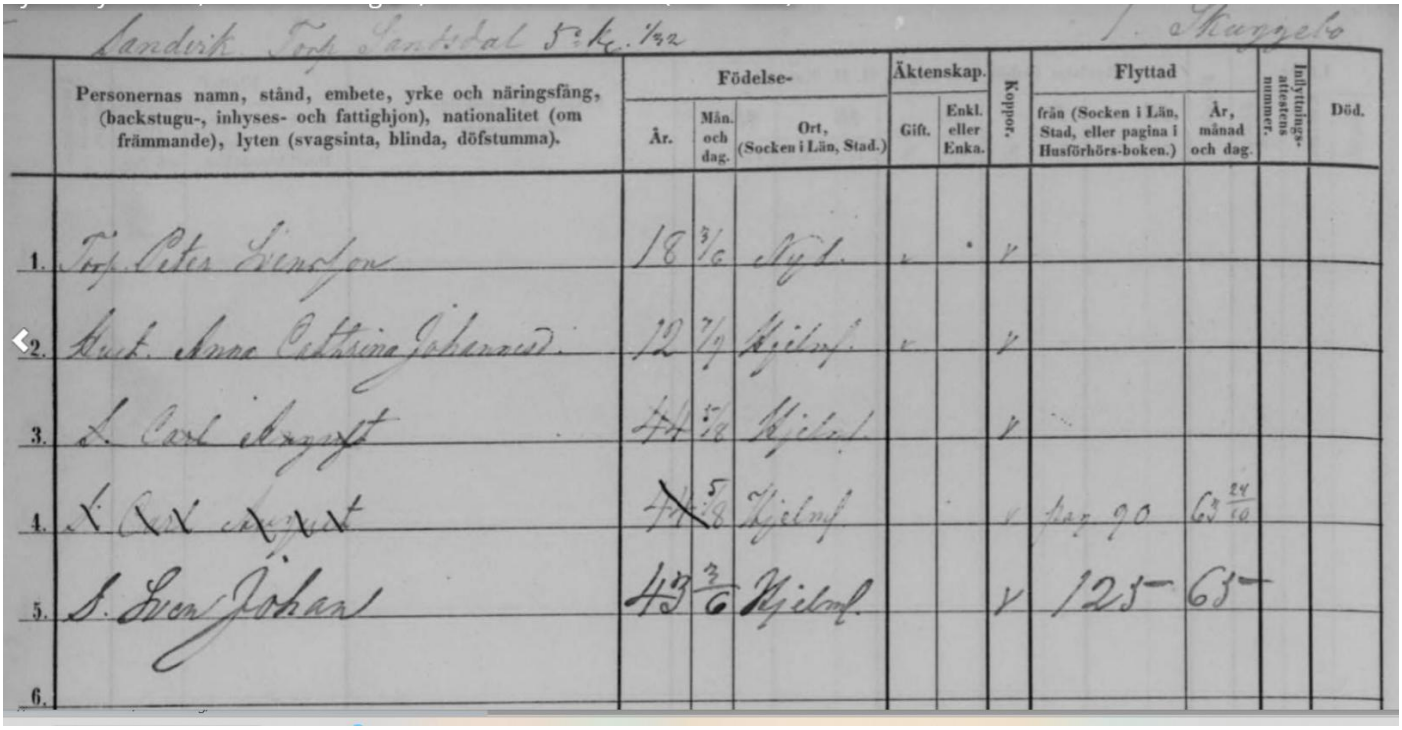

Landsk. Torp Sandsdal 5:te kv. 1/32

	Personernas namn, stånd, embete, yrke och näringsfång, (backstugu-, inhyses- och fattighjon), nationalitet (om främmande), lyten (svagsinta, blinda, döfstumma).	Födelse- År.	Mån. och dag.	Ort, (Socken i Län, Stad.)	Äktenskap. Gift.	Enkl. eller Enka.	Kommör.	Flyttad från (Socken i Län, Stad, eller pagina i Husförhörs-boken.)	År, månad och dag.	Inflyttnings-attestens nummer.	Död.
1.	Torp. Peter Svensson	18	3/6	Nyl.	x		x				
2.	Hust. Anna Cathrina Johansd.	12	7/9	Kjelmsf.	x		x				
3.	L. Carl August	44	5/10	Kjelmsf.			x				
4.	[illegible]	[illegible]	5/10	Kjelmsf.			x	Jan 90	63 24/10		
5.	S. Sven Johan	43	3/6	Kjelmsf.			x	125	63		
6.											